

آنها که نیامدند هم مردم ما هستند

مسعود پزیشکیان، رئیس جمهور منتخب در جمع اعضای مجمع عمومی جبهه اصلاحات به سوپرداشتی که از فیلم سخنرانی او در مجلس شد، واکنش نشان داد و گفت: «در مجلس من حرفی زدم که عده‌ای از آن سوءاستفاده کردند، تصور در بیرون اینجوری شد که من گفتم که به [دهان] آنها که نیامدند رای دهند، مشت زدیم، [منظور مان] آنها که نیامدند نبود. منظور مان آنها که نمی‌خواستند مردم بیایند، بود. آنها که نیامدند هم مردم ما هستند. ما خدمتگذار مردم هستیم.» وی در ادامه افزود: «میدان و مسئولان ما و من حق نداریم برای مردم قیافه بگیریم، وظیفه‌مان است و اگر از دست‌مان بر نیامد، بگویم شرمنده ایم. با عذر خواهی بگویم: «شرمنده قانون اجازه نمی‌دهد. ببخشید که نمی‌توانم کمک کنم»».

باز یچه نشویم

عمادالدین باقی، نویسنده و فعال حقوق بشر، در یادداشتی تلگرامی با اشاره به نوشته‌ای در انتقاد از مسعود پزیشکیان که آن را حذف کرده است، نوشت: «دیروز در خبرها دیدم دکتر پزیشکیان در مجلس گفته که مردم در انتخابات با «مشت محکم» به دهان تحریمی‌ها زدند. افراد بعضاً موجهی هم آن را نقل و تقد و اعتراض کردند. صدای آمریکا، اینتل و حتی بی‌بی‌سی نیز همین تیتراژ را برگزیدند. از این سخنان متأسف شدم و دیروز دوشنبه، در توئیتر نوشتم: «جناب دکتر پزیشکیان بزور گار ما به آنچه درباره شنیدن صدای خیل معترضان و نمایندگان در انتخابات گفتید، رای دادیم تا آنها که به جای گفت‌وگو و تفاهم و درک مردم، حرفشان توده‌نی زدن است، از بخشی از قدرت دورتر بمانند و راه تازه گشوده شود. شما دیگر رئیس جمهور هستید و باید مراقب هرجانات آنی باشید و چنانکه وعده داده‌اید، امیدوارم زنده کنید، اما بعد تردید کردم. زیرا آنچه در مناظره‌ها از وی شنیده بودیم و سابقه و اندیشه و شخصیت او، با ادبیات «مشت در دهان مخالف کوبیدن» همخوانی نداشت؛ لذا به سراغ فایل صوتی اظهارات او رفتم و دیدم سخنان او ابعاد دربار تحریم‌کنندگان انتخابات و مردم ناراضی نبود، بلکه کنایه‌به بوق‌های رسانه‌ای وابسته به سعودی و اسرائیل بود و نه مردمی که رای ندادند. آن رسانه‌ها تبلیغات سرسام‌آوری علیه مشارکت در انتخابات و شخص پزیشکیان و ترور شخصیت موافقان شرکت [در انتخابات] راه انداختند؛ در حالیکه بخش قابل توجهی از مدافعان شرکت در انتخابات، از افراد سکولار، معترض و مخالف و حتی زندان رفته و آسیب‌دیده بودند. این رسانه‌ها، غیرمستقیم به رقیب پزیشکیان نیز کمک می‌کردند تا بدفعم خودشان کشور را به سوی بحرانی‌تر شدن ببرد که کار آنها را سکه می‌کند. بنابراین، سریع بیست خود را که بلافاصله با لایک و استقبال روبه‌رو شده بود، حذف کردم. گویی برخی از طریق لایک‌ها مسیر فعالان مجازی را کانالیزه می‌کنند.» باقی در ادامه تشریح کرد: «باید مراقب بود آنچه را که بر سر حسن روحانی آوردند، بر سر پزیشکیان نیاروند. در آن زمان نیز در چند مورد دقیقاً با همین کیفیت، چنان سخنان روحانی را واژگونه کردند که همچنان به‌عنوان قطعیات مورد استناد قرار می‌گیرد و نوعاً به متن کامل و داده‌های مکمل مراجعه نکردند و پاسخ‌های روحانی هم شنیده نشد.» وی در پایان تصریح کرد: «بدون شک ندهای اصولی به روحانی و دوره اوو حتی به آقای پزیشکیان هم تا همین جا وارد است. از نظر من، مهمترین انتقادها این است که بحث حقوق بشر و شهروند در برنامه آنها جایگاهی نداشت. در دولت اول روحانی فقط منشور حقوق شهروندی مطرح و دیگر پیگیری نشد. در فعالیت‌های انتخاباتی آقای پزیشکیان هم برخلاف آنچه در مبارزات انتخاباتی کربوی و موسوی در سال ۱۳۸۸ مشاهده کردیم، خبری از استناد به حقوق بشر و حقوق شهروند دیده نشد. اما وجود این انتقادات، دلیل بر این نمی‌شود که در مورد این خبرسازی‌هایی مبالاتی کنیم و باز یچه فتنه‌گری‌های کسانی بشویم که راهی جز نزاع و درگیری را دنبال نمی‌کنند.»

فرمودند چقدر روی افراد مؤثر هستند. فکر می‌کنم هم‌صدایی به معنای بی‌صدایی نیست و زمانی که بخواهد یک هارمونی ایجاد شود هر کدام سازهای خود را می‌نوازند اما در مجموعه یک هماهنگی ایجاد می‌شود و نباید همه یکسان بنوازند بلکه باید هماهنگ بنوازند.

جواد هروی: امکان‌پذیر است، چرا که دنیای سیاست به معنای روابط انسانی است نه روابط مکانیکی. برخی از جناح‌های قدرت یا اقلیت در قدرت تصور می‌کنند که اگر نگرش و رویکرد غیرتمامیت‌خواه نداشته باشند، ضرر کرده‌اند، یا ممکن است گروه‌های دیگری تصور کنند هر کسی با ما نیست، دشمن ماست. این نگرش‌ها امروزه مشکلی را در کشور ما به وجود آورده که متأسفانه به جای دشمن فرض کردن قدرت‌های استعماری، برادران مسلک، هموطن و هم‌طیف‌های خود را دشمن فرض می‌کنیم آن هم فقط به دلیل تفاوت جناح سیاسی. این نگرش تمام قدرت، پتانسیل، انرژی و سرمایه کشور را می‌بلعد. شاید بزرگ‌ترین آفت جامعه تعارضات بی‌خود، نگرش‌های سطحی، تعصب‌بی‌جا و مباحثی از این دست است که در واقع جامعه از آن رنج می‌برد. اگر این نگاهی که امروز در فرمایشات مقام معظم رهبری وجود دارد و امروز آقای دکتر پزیشکیان به عنوان یک انسان صادق و پاکدست در پیش گرفته، همچنین مجلس با این توصیه‌هایی که رهبری فرمودند بر این منوال حرکت کنند، این امیدواری ایجاد می‌شود که به جای صرف انرژی در تنش‌های داخلی، در راستای از بین بردن ایران‌هراسی حرکت کنیم. در واقع این روش موجب تخلیه‌آفت‌های درونی جامعه و پس از آن پیدا کردن موقعیت مناسب در فضای منطقه و بین‌الملل می‌شود.

رهبری در بخشی از این سخنان شان به بُعد نظارتی مجلس در قبال دولت اشاره کردند و آنها را از افراط و تفریط بر حذر داشتند و گفتند: «هدف از نظارت ارتقای کارایی دولت است. مبادا خدایی ناکرده سوال و استیضاح و... ناشی از هدفی غیر از این باشد.» تحلیل‌تان از تک‌تک مطرح کردن این موارد به شکل تذکر از سوی رهبری چیست؟ آیا با توجه به چیدمان مجلس رهبری نگران رفتار مجلس در قبال دولت هستند؟

گفت یکی از مهم‌ترین شالوده‌های فسادپذیری در جامعه عدم جنبه نظارتی یا عدم کارآمدی جنبه نظارت در سطح کشور و ملی است. در حالی که یکی از مهم‌ترین دستگاه‌ها و نهادهای اساسی کشور که می‌تواند روی این موضوع کار کرده و امنیت، معیشت و نهایتاً پیشبرد جامعه به سمت اهداف عالی نظام را از کف جامعه روده، جنبه نظارتی است. متأسفانه مجلس در این زمینه بسیار ضعیف عمل کرده و به خصوص بعضی از مواقع می‌بینیم که مجلس گرفتار تحزب و تعصب می‌شود و این تعصب آفتی است که دامن جامعه را گرفته و نه تنها بین قوه مقننه و قوه مجریه بلکه در برخی مواقع دامن قوه مقننه و قوه قضائیه را هم می‌گیرد. بنابراین رویکرد توصیه به قوه مقننه از جنبه نظارتی تیزبینی و هوشیاری رهبری بود. توصیه ایشان این بود که هدف ما این هست که اساساً مبنای پیشبرد و توسعه کشور و به وجود آمدن شرایط مناسب برای مردم به وجود می‌آورد قوه مجریه و دولت است. بنابراین مجلس باید به جهت داشتن جنبه نظارتی خودش فعال باشد اما در چرخ‌دنده‌های دولت دخالت نکند. گاهی شاهد این هستیم که نمایندگان مجلس به جای اینکه قانون‌گذاری و تدوین بهترین و مناسب‌ترین قانون‌ها در اسرع وقت و مبتنی بر نیاز جامعه، به دنبال تحقیق و تفحص، استیضاح و... هستند که رویکرد مناسبی نیست. به همین جهت، وقت اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی جامعه تلف می‌شود و به هدر می‌رود. به همین دلیل معتقدم نگرانی جامعه درباره جنبه نظارتی مجلس بر زبان رهبری جاری شد.

مجتبی شاکری: جامعه و انقلاب و جمهوری اسلامی و ماهیت سیاست‌ورزی خواص و عموم جامعه ما به گونه‌ای است که بیشترین ورود را به مباحث سیاسی دارند و کشوری که ۱۵ همتاسای دارد و اندیشه‌ها و نخله‌های مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی را دارد، لذا هیچ‌گاه فکر نمی‌کنم مردم ما در نقطه‌ای قرار بگیرند که حق انتخابی وجود نداشته باشد مثلاً در چین، تک‌حزبی است و اصلاً انتخاباتی صورت نمی‌گیرد. یکی از جمله‌های مهم آقای پزیشکیان این است که به دنبال عدالت هستند و به دنبال آن هستند که حق مردم داده شود و قائل به قانون اساسی و اجرای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری هستند و دیگران نیز روی همین متمرکز هستند و همین مطالبه را از ایشان دارند. ضمن اینکه همه سیاسیون و احزاب باید بدانند که دیگر در دهه اول، دوم، سوم و چهارم نیستیم و وارد مرحله‌ای شدیم که کشور رشد کرده و یک کانال مجازی کار یک حزب را می‌کند. مردم ما نه این مقدار اطلاع از زوایا و گوشه‌های حاکمیت و حکومت را داشتند و نه خودشان را موظف می‌دانستند که به این مسائل ورود کنند. هم برای جریان اصلاح‌طلب و هم برای نیروهای انقلاب کاملاً معلوم است تکثراتی که ایجاد می‌شود نشان‌دهنده این است که نظارتی دارند. تکثر در نیروهای انقلاب در زمان انتخابات نشان از این دارد که مجموعه حرف‌هایی دارند و در جبهه اصلاحات نیز همین است و آقای محسن هاشمی می‌گفت ما اصلاح‌طلبانی که می‌گویید در انتخابات شرکت نکنید را قبول نکنیم و حرف‌هایی که می‌زنند نشان می‌دهد که بین این نظارت ترک ایجاد می‌شود و باید همدیگر را قانع کنند. ضمن اینکه تمامیت مجلس اعتقاد به رهبری دارد و در قضایای کابینه مشخص خواهد شد که همین هشت نکته‌ای که حضرت آقا

مهدی شیرزاد: ممکن بودن بله ممکن است منتهی نباید درباره صدای واحد سوءتفاهم شود. صدای واحد به این معنا نیست که شما صداهای مختلف را باید خفه کنید یا به نظرات کارشناسی متفاوت توجه نکنید. جامعه از نزاع‌های گروهی و جناحی خسته و رنجیده است و این موضوع یک واقعیت اجتماعی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. اینکه دعواهای بین گروه‌های سیاسی بخواهد به عرصه عمومی جامعه، مطبوعات و صداوسیما کشیده شود، جامعه را دلسرد و ناامید می‌کند. مهم‌تر از این، به خصوص تلقی من این است که شاید احیاناً مدنظر رهبری در حوزه سیاست خار جی بوده است که منافع ملی ایجاب می‌کند اینطور باشد. یعنی ایجاب منافع ملی در این است که شما در وزارت خارجه و شورای عالی امنیت ملی، نظرات کارشناسی متفاوت را داشته باشید اما در نهایت در جمع‌بندی که به تایید مقام معظم رهبری می‌رسد، این مبنای عمل باشد و در آن چارچوب پیام جمهوری اسلامی ایران به جهان مخابره شود. ما در موضوع پرچام دیدیم که این اتفاق نیفتاد و به‌رغم اینکه تاییدات نظام را هم داشت، باز عده‌ای تحت عنوان دلوایسان و مباحث دیگر، مدام دولت را زیر ضرب بردند و در شرایطی که فرزندان کشور در عرصه دیپلماسی در حال مذاکره بودند، با تیتراهای درشت در روزنامه‌های خاص از پشت به سربازان وطن در حوزه دیپلماسی خنجر می‌زدند. شما دیدید بعد از فرمایشات رهبری، آقای ظریف درباره قانون اقدام راهبردی موضعی گرفتند که من این موضع را در همین راستا ارزیابی می‌کنم.

رهبری در این سخنان بر مسئولیت سنگین دولت و مجلس در تعیین کابینه تاکید داشتند و در بخشی از این گفتار تصریح کردند: «اگر ما توانستیم جوری رفتار کنیم که دولت موفق شود این موفقیت همه ماست.» ایشان همچنین بر «نگرش ملی و نه جناحی وزاری پیشنهادی» تاکید کرده‌اند. با توجه به تعریفی که جواد ظریف از دولت چهاردهم به عنوان دولت وحدت ملی داشته، آیا می‌توان سخنان رهبری را به نوعی تایید همین مفهوم دانست؟ اگر چنین باشد، چه انتظاری از ترکیب و رویکرد کابینه آینده می‌توان داشت؟

موضوعی است که در دولت چهاردهم نیز باید بروز پیدا کند. پزیشکیان، ظریف، آذری جهرمی و دیگران نیز در صحبت‌های خود به این موضوع اشاره می‌کردند و به آن اتکا داشتند. نگاه و باور پزیشکیان نیز نگاه و باوری ملی است نه نگاه اصلاح‌طلبانه، مباحث ملی باید محور اساسی تمام تعاملات سیاسی در کشور باشد که سلاقی جناحی در کنار آن قرار می‌گیرد نه اینکه جایگزین نگاه ملی شود پس بنابراین سلاقی جناحی نباید باری بر دوش نگاه ملی ایجاد کند. در فرمایشات مقام معظم رهبری نیز تاکید شد که جناح‌های سیاسی بر اساس اساسنامه و اهداف خود اقدام کنند. اما در واقع هیچ‌گاه نباید بر نگرش‌های ملی سبقت بگیرند و آنها را کنار بگذارند. تجربه تاریخی نیز حاکی از آن است که هرگاه ما نگرش‌های ملی و وطنی را کنار گذاشتیم، آماده شدیم که به تسخیر دولت‌های بیگانه در بیاوریم. همواره تاریخ ایران مشحون از این موضوع است که هرگاه باور به نگاه ملی در درون جامعه و سیاستمداران ضعیف شده، قابلیت تسخیر از جانب دولت‌های بیگانه به وجود آمده و ایران تبدیل شده به پل پیروزی برای قدرت‌های دیگر. در مقطع زمانی کنونی نگاه ملی، وطن‌گرایی، وطن‌پرستی، دوست داشتن مردم و باور تمام‌طیف‌ها، باور وحدت ملی است و فرمایشات رهبری نیز دقیقاً در راستای آرمان‌های بلندمدت و عظیمی است که امیدواریم پزیشکیان بتوانند آن را در دولت خود به ظهور برسانند.

اشاره داشتند. همه ما ۴۵ سال است که همدیگر را تجربه می‌کنیم و سیاست‌ورزی را در قضایای مختلف در این سال‌ها دیده‌ایم و آدم‌ها را می‌شناسیم. علت اینکه برخی از دوستان پرونده گذشته را بازخوانی می‌کنند و به آقای پزیشکیان یادآوری می‌کنند به این دلیل است که به این مسائل توجه کنند. امیدوارم همه سال‌های ریاست جمهوری برای آقای پزیشکیان سال‌های طلایی باشد و همکاران ایشان هم متوجه باشند و مجلس نیز در همین جهت تلاش کند که سال‌های طلایی رقم بخورد. اصول کلی و سیاست‌های کلی مقام معظم رهبری معلوم است و هرکس علمدار و میدان‌دار این کار است روی کار بیاید و کسی وقت مردم را تلف نکند چراکه این مردم هستند که با هر رفت و آمدی ممکن است وضعیت آن‌ها دچار تزلزل شود.

جواد هروی: تمام کشورهای که دارای سابقه سیاسی هستند منافع ملی، ارجح بر منافع جناحی است. امروز کشورهای پیشرفته دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که منافع ملی می‌تواند جامعه را به سمت پیشرفت و اهداف هدایت کند نه نگرش‌های جنایی. به همین دلیل نگرش‌های ملی بر نگرش‌های جناحی و سیاسی تقدم دارد. به عنوان سخنگوی حزب اعتدال معتقدم تمام احزاب و جریان‌ها قبل از اینکه سیاسی بینند و سیاسی سخن بگویند، باید ملی سخن بگویند و ملی بینند. این همان

مهدی شیرزاد: همانطور که گفتیم؛ وقتی می‌توانیم اسمی روی دولت بگذاریم که ترکیب دولت مشخص شده باشد. رهبری خطوط و جهت‌گیری‌های کلی را نشان می‌دهند و علی‌القاعده آقای رئیس‌جمهور با توجه به رهنمودهای ایشان تلاش می‌کنند بر مبنای قول و شعارهایی که داده‌اند، کابینه‌ای را به جامعه معرفی کنند. هر چقدر این کابینه فرآگرتیر باشد، به این معنا که بخش‌های بزرگی از جامعه حس کنند در کابینه نماینده دارند، دولت زمینه اجتماعی بهتری برای اداره کشور و اجرای سیاست‌هایش خواهد داشت. حالا اینکه اسمش را کابینه میانه یا وحدت ملی بگذاریم، اسمی مختلفی است که می‌توان گذاشت اما نباید خیلی در قید و بند اسمی بود، بیشتر باید به خروجی توجه کرد. این نکته مهمی است که گروه‌ها و جناح‌های سیاسی کشور، دنبال می‌گیری از هم نباشند و موفقیت دولت را موفقیت خودشان بدانند. **مجتبی شاکری:** موفقیت دولت، قوه قضائیه، قوه مقننه و... موفقیت همه ما است چراکه نتیجه تمام تلاش‌ها در کشور می‌خواهد مورد بهره‌مندی مردم شود. اما اینکه این را به کاری که آقای ظریف انجام می‌دهد نسبت دهیم، حضرت آقا به این تیمی که کابینه را تعیین می‌کند ورود پیدا نکردند و به نقشی که رئیس‌جمهور بالای سر آن‌ها دارد

